

Návštěva Filipín 2010

Zpráva z návštěvy misijních a charitativních projektů naší partnerské organizace I.N. Network vznikala jako cestovní zápisky, odesílané pravidelně e-mailem rodině a blízkým přátelům. Vychutnejte spolu s námi atmosféru cest a podivuhodných setkání.

Pokud jste nečetli první díl zprávy – z návštěvy Srí Lanky, kde začala tato cesta – podívejte se na ni na www.incz.info/navsteva-sri-lanky.htm.

Srí Lanku jsme s Ing. Jaroslavem Plevou opouštěli ve středu 8. srpna 2010 v 1 hodinu ráno. Když mi úředník na letišti podával nazpět pas a popřál „Good morning (dobré ráno),“ maličko mě překvapil. Ach, ono už je ráno?

Když pak absolvujete noční cestu letadlem s jedním přestupem v Singapuru, už nevíte, jak se jmenujete ☺. Kdo vymyslel ta sedadla v letadle, menší už to nešlo? To jsou mučidla, ne sezení pro člověka ☺. Co kdyby Greenpeace vedle velryb začali chránit práva homo sapiens na důstojný život?

Na Filipíny jsem dorazil dost unavený (není divu) a hlavně jsem začal vnímat, že můj žaludek není v pravé pohodě. Zahájil jsem okamžitě klasickou kůru: vezu si tabletky Lactobacilu, Ercefurylu, Smecty (to vše se kombinuje a při potížích se především zvýší dávky) v kombinaci s Coca-Colou. Ta na letišti stála 4,20 dolaru za půllitr. Večer potíže vrcholily, ale naštěstí se to obešlo bez větších následků, jen jsem se necítil dobře a bylo mi slabo. Než jsem ovšem přijeli z letiště v doprovodu místního ředitele Nestora Florese, navštívili jsme cestou první rodinu, podporovanou z ČR (ještě jich navštívíme řadu).

Jak se cítí cizinec na Filipínách? Teplota je kolem 30 °C (naštěstí; bývá prý hůř) a vlhkost vzduchu bych odhadl na 110 % ☺ – pokud by to šlo. Nezbyvá než vtipkovat: „Taková chudá země prý a hele, jak plýtvají energií (jako že moc topí).“ Ale dá se to přežít. Myslel jsem, že bude hůř. Můj problém po celou dobu zde

v zahraničí je jiný: úhlavním nepřitelem ☹ se mi tu stala klimatizace. Ne že by to šlo bez ní (někdy ano), ale nejhorší jsou přechody z opravdu velkého tepla do auta či jiného prostoru, kde to je vychlazené.

Kvůli klimatizaci chodím i zde na Filipínách oblečený o něco více, než by kvůli venkovním podmínkám bylo třeba. Jsme ovšem nadšeni přívětivostí našich filipínských hostitelů, v jejichž středisku I.N. Network nyní bydlíme – pokoj pro hosty je místnost s plně funkční klimatizací.

Cestou z letiště zastavujeme v oblasti Olandes, kde mají kolegové z Filipín zbudované plnohodnotné komunitní zařízení. Toto je jejich vize a styl jejich práce: v jednom projektu je zde propojena církev, středisko předškolní výchovy dětí (tzv. Playschool – škola hrou, řekli bychom česky), podpora chudých rodin v programu Dálková adopce PLUS®, práce s rodinami – podpora zaměstnanosti, duchovní péče. Je zde oblíbená miniknihovna, kam si za minimální poplatek mohou děti z okolí přijít studovat knihy a hlavně učebnice (nemohou si dovolit je kupovat), učit se pracovat na počítači včetně připojení na internet a vytisknout si, co potřebují. V Olandes mají navíc zařízení na filtraci vody a lidé z okolí si zde mohou koupit za naši pětikorunu kanystr nějakých 15 litrů pitné vody. To je třetina místní tržní ceny. V prostoru Playschool se schází místní církve. Seznámili jsme se proto s pastorem Alvilem, který zde ve sboru City Street má na starosti asi 70 lidí. Sbor vznikl před 2 lety. Byla s námi též koordinátorka programu Dálková adopce PLUS®, Karin – dříve byla dítětem, které v tomto programu získalo možnost vzdělání. Nyní po ukončení studií se stala platným členem týmu a v Olandes má na starosti 209 podporovaných dětí.

Vedle mě je pastor Alvil a Nestor Flores (ředitel I.N. Network na Filipínách), za námi filtrační zařízení.

Naši partneři nám ukazovali, kam zde sahala voda při loňských katastrofálních záplavách (tedy na konci září 2009) – až k okraji střech domů, asi 4 m vysoko:

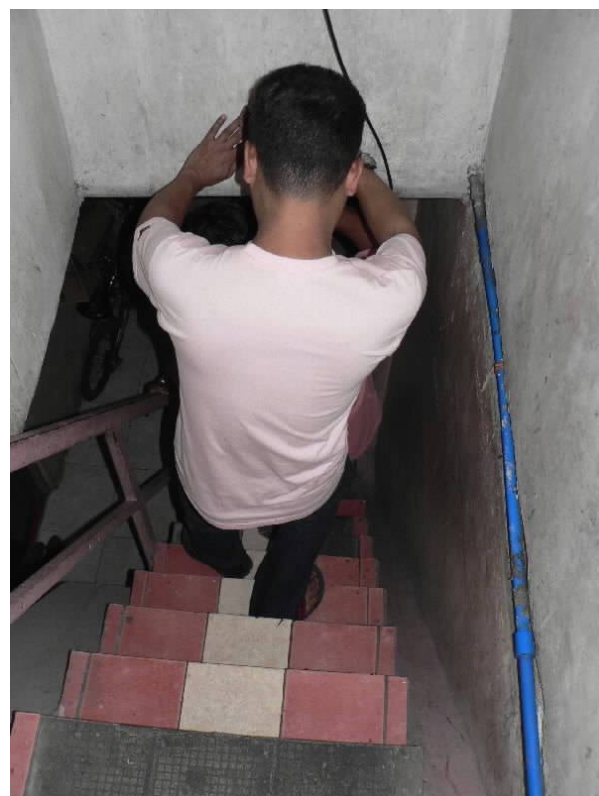

Postižené rodiny dostaly tehdy okamžitou pomoc finanční, potravinovou, deky a matrace, oblečení.

Když jedete kolem čtvrti Olandes, můžete mít dojem, že nejde o zlé místo: vidíte poměrně hezká barevná průčelí domů... Jsou to ale jen fasády, které zde nechaly postavit místní úřady ze strany od silnice – pouze čelní stěna, žádné domy! Jejich účelem je skrýt, co a kdo a jak žije ve skutečnosti za nimi v mizerných a chatrných stavbách.

Jinak v hlavním městě Manile žije celkem 22 milionů lidí, takže když hovoříme o nějaké čtvrti nebo oblasti, představme si třeba okres ☺.

Rodina podpořené dívky Angelyn Obosa bydlí v maličkém pokojíku, do kterého se musí vystoupat po strašidelných kovových schodech. Ale my se ničeho nelekáme a statečně se vydáváme do šera! Trávíme chvíli s rodiči Angelyn a s jejím dědečkem. V tomto bytě se musí šetřit každým milimetrem. Tatínek má příležitostně výdělky, v současnosti se živí jako uklízeč.

První den na Filipínách jsem šel spát kolem 9. hodiny večer a podle Jarkových referencí jsem usnul během půlminuty. Ráno jsem se probudil nevyspalý ☹ a hlavně bylo jasné, že můj žaludek bude ještě potřebovat jemné zacházení. Neslazený čaj a suchý chleba ráno, v poledne jsem již mohl alespoň nějaké těstoviny a

večer se již zdá, že jsem v pořádku. Nicméně den, kdy jsme navštívili rodiny ve třech oblastech (na Filipínách také nemají zařízení na rovný asfalt ☺! ...popřípadě nemají asfalt vůbec), byl pro mne náročný a po příchodu na pokoj jsem ihned usnul. Jarek mezitím nezaváhal a dnešní zprávu vyvedl do svého cestovního deníčku on... Zprávu se mi podařilo získat ☺ a tak předávám slovo kolegovi, který mě zastoupil:

Filipíny, den druhý (zpráva od Jarka):

Milý deníčku, po náročném dni se k tobě vracím, abych se svěřil s dnešními prožitky. Petr tvrdě usnul po náročné túře, tak ho pro dnešek musím zastoupit a napsat zprávu přátelům a dárcům.

Na Filipínách mě především zaujalo, že jsou dvanáctou nejlidnatější zemí na světě s téměř 89 mil. obyvatel, rozkládají se na 7107 ostrovech o celkové ploše 300 tisíc km² a mluví se tu 10 jazyky a 140 dialekty.

I.N. Network na Filipínách má v programu Dálková adopce PLUS® asi 1300 dětí.

A jak tu jde život? Musíme přijmout jiný přístup k času. Ředitel Nestor nám včera dal pečlivě připravený vytištěný program na všechny dny našeho pobytu včetně míst, časů, osob a dokonce druhů vozidel. Na dnešek v něm stálo: odjezd 7–7:30. Takto přesně definovaný rozptyl doby odjezdu mě zaujal, a pro jistotu jsme si ověřili, v kolik že to tedy vyrazíme – prý v sedm. Vstali jsme asi 15 minut po šesté, dali si sprchu, lehce posnídali a v sedm byli připraveni. Ve čtvrt na osm přišel řidič, a pak jsme další asi hodinu čekali na pastora Apola, který měl jet s námi. Když ani po osmé hodině po něm nebylo vidu ani slechu, a nepodařilo se ho sehnat mobilem, Rebeka (dobrovolnice z Austrálie, která tu pomáhá s dětmi) pravila, že tam možná už jel po své ose, takže asi vyrazíme... Na můj dotaz, zda se tedy domlouvali (jestli pojedou s námi nebo na motorce) vysvětlila, že asi ne... Možná už tam bude...

V obchodě jsme nakoupili dárky pro rodiny dětí, které jsme měli navštívit, a vyrazili do vesnice Mascap, našeho prvního cíle. Řidič Paterno (nazývaný krátce Pat) nepochopil můj vtip, kde má Mata (asi sem české večerníčky ještě nedorazily), zato nám vzadu v dodávce pořádně zamrazil. O přechodech z vedra kolem 34 °C do nějakých 16–18 v klimatizovaných místnostech či autech se Petr už zmínil... Chce to mít pořad po ruce šálu a svetr nebo bundu – bez legrace, zcela vážně. Štěstí, že zde na pokoji můžeme klimatizaci regulovat, ve čtyřhvězdičkovém hotelu Galle Face na Cejlonu ji bylo možné jen zapnout/vypnout a zpočátku jsme nejdřív museli najít, který jistič v pojistkové krabici to je ☺.

Cesta proběhla dobře, na rozdíl od Cejlonu zde nemají klasické rikši, ale hlavní doprava stejně jezdí po třech kolech. „Tricycles“ jsou motorky s něčím, jako u nás kdysi býval boční přívěsný vozík (sajdkára, pro pamětníky). Zde ovšem vyšperkovaná, se stříškou, jezdí v ní dva až tři lidé (dětí se vejde i pět až šest a ještě jezdí na střeše) a za řidičem je ještě místo pro dva až tři pasažéry.

Druhým pilířem městské dopravy jsou autobusy, připomínající přerostlý džíp, který byl do délky protažen na trojnásobek. Vzadu se nastoupí (když je plno, lze i viset na stupačce), peníze se po ostatních cestujících pošlou dopředu k řidiči, staví se kdekoli: zákazník zamává, a jede se tam, kam kdo jede. Říkají jim JEEPNEY a vzhled má každý tak originální, že popsat nelze, viz obrázky nahoře i dole:

A takhle také cestují děti do místní školy.

Po zhruba 1,5 hod. jízdy – většinou asfaltka, pak betonové panely a nakonec tvrdý, ale prašný povrch – jsme dorazili do Mascapu. Usměvavý pastor Apolo už na nás čekal spolu s Jemimou (pracuje jako oblastní koordinátorka služby dětem v 5 oblastech), s místní koordinátorkou programu Dálková adopce PLUS® Myrou a několika dalšími dobrovolnými pracovníci. Zde konkrétně I.N. Network provozuje knihovnu (jednak pro děti učebnice – kvůli drahotě nemůže mít každé všechny – a pro dospělé + jeden počítač) a dále školku, kam spadá asi 166 dětí se dvěma učitelkami a řadou dobrovolnic. Program je víceméně všude podobný – krátké vyučování, zpěv a pak hra, na závěr modlitba. Děti si nakonec uklidí židličky a hračky a za odměnu dostane každé razítko na ruku, kterým se doma prokáže rodičům. Kdo je moc hodný, dostane razítka dvě. V téže budově, resp. ze dvou stran otevřené kryté stavbě (v přílehlé budově jsou kanceláře a knihovna) se v neděli schází k bohoslužbám sbor. Pastor Apolo byl do této služby vyslán svým manilským sborem, který jej částečně podporuje, částečně mu na plat přispívá I.N. Network.

Dále program následoval dle rozpisu takto: v 9:30 jsme měli jet navštívit děti. Když se po desáté nic nedělo, nasměle jsme se začali dotazovat, jak dál s programem – prý klid, jsme v limitu. Využil jsem času a naučil se pár slov v řeči tagalog (úřední filipínština). Zkuste to se mnou: táta = tatay, děkuji = salamat, nashledanou = pa alam... Za dětmi jsme „v limitu“ vyrazili po 11. hodině...

První návštěva byla u Calimových, kde dárkyně z ČR podporuje hochu Kobeho.

Velmi chudá domácnost, dvě místnosti a kuchyň nad svahem s otevřeným ohništěm. Chatrč jim ani nepatří, jsou tu pouze v nájmu. Otec jezdil jako řidič nákladáku, ale po úrazu je nezaměstnaný, matka pracovala jako zdravotní sestra, a nyní se živí výrobou špejlí na ražniči. Bambusové štěpiny dlouhé cca 25 cm se ručně oškrábou na zhruba kulatý tvar a o mačetu upevněnou do speciálního stojánku se na jednom konci zahroť do špice. Pak se na sluníčku suší a za 15 ks se dostane 1 peso. Nákupčí je pro restaurace vykupuje v balíčcích po 150 za 10 pesos, to je asi 4,50 Kč, a šikovný krouhač si vydělá týdně asi 500 pesos neboli něco přes 200 Kč.

Cesta k domku Calimpových

Záznam výroby špejlí si můžete prohlédnout: www.youtube.com/watch?v=3MGFMloQu0I

Petr předal rodině potraviny, které jsme ve městě koupili jako dárek (špagety, konzervy, kakao, sušenky, bonbóny, kečup, pomazánka, kompot, sušené mléko). Radovali se moc, protože to pro ně znamená zhruba týdenní výdělek.

Druhá rodina – Caingcoyovi – bydlela v napohled lepším domku, který jim patřil, otec jej sám postavil na kůlech. Mají 9 dětí. Pracují jako dělníci na rýžovém poli (po cestě k nim jsem se na chvíli ocitl doslova a do písmene „v rejži“) a Roldan může díky podpoře dárce z ČR chodit do školy, získat oblečení, boty a lékařskou péči.

Byli naší návštěvou potěšeni, otec hned začal mačetou porcovat kokosové ořechy a nabídl nám k občerstvení kokosové mléko. To navzdory názvu není bílé, ale jedná se o mírně zakalenou tekutinu zvláštní chuti. Vypil jsem sklenku ve víře, že když to je přírodní produkt, určitě to bude zdravé. Petr si mohl dovolit odmítnout s odkazem na jemné zacházení, které ještě vyžaduje jeho žaludek. Zato pak kokos, který jsme z ořechu vyškráblí, chutná velmi jemně a vůbec se nepodobá vločkám, které známe v sušené podobě. Za dárky zde byli také vděční.

Po obědě jsme se vydali zpět do Manily a společně s novou koordinátorkou podpory dětí Jojie (čti: džoudží) jsme ve čtvrti Montalban Heights navštívili Taipenovy. Doma byla jen maminka, táta taxikář byl v práci. Maminka i Laiza nás přivítaly oblečené do nejlepších šatů a připravily pohoštění, na stěně visel ručně vyvedený plakát „Vítáme hosty z České republiky. Bůh vám žehnej!“

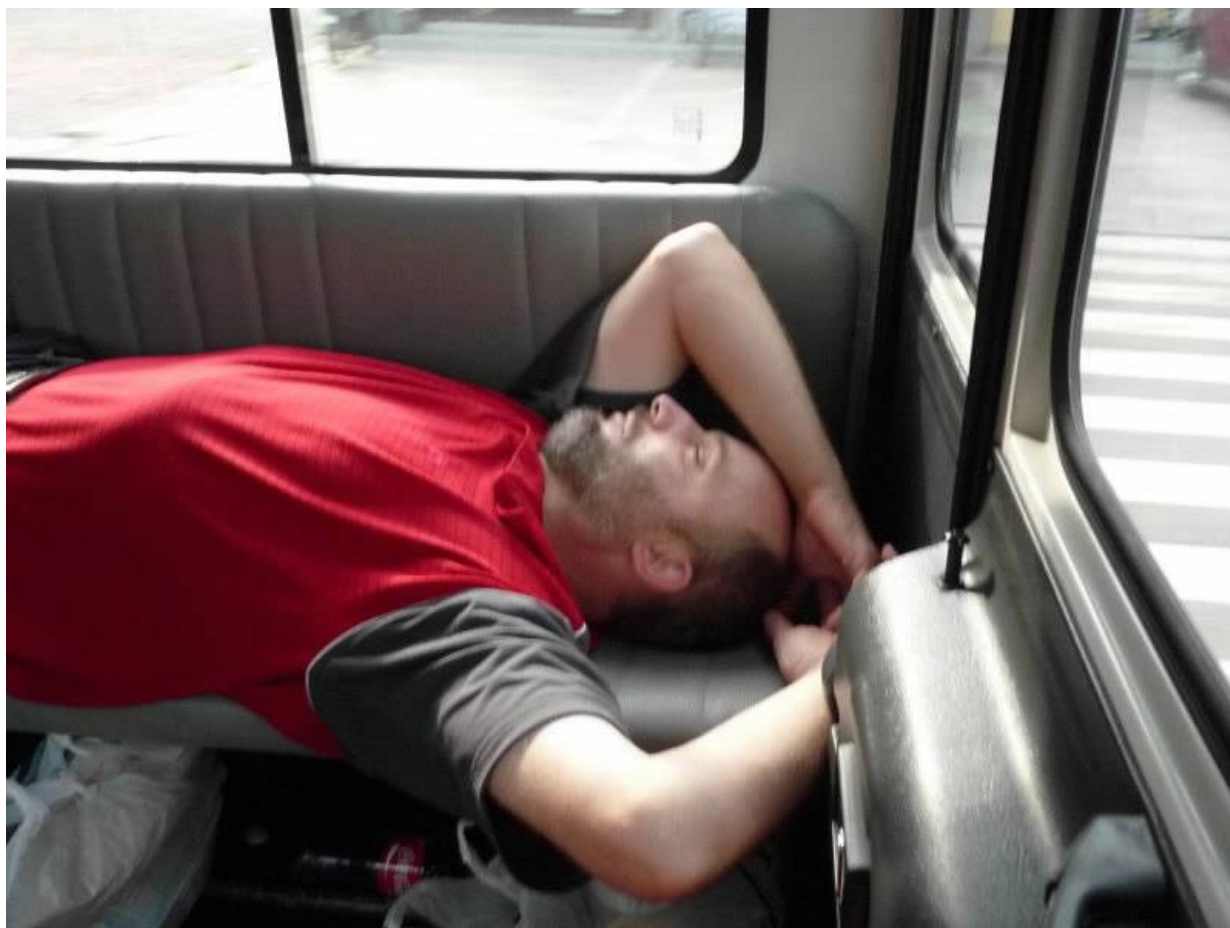
Dárky v podobě potravin opět přijaly vděčně, bylo vidět, že žijí velmi skromně. Domek, ve kterém bydlí, jim nepatří, mají jej propůjčený a jedná se v podstatě o jednu místnost, jen rozdělenou zástěnou. Laiza chodí do školy vzdálené 50 minut pěšky a opět, díky programu Dálková adopce PLUS® má ošacení, boty, a lékařskou péči... Ukázala nám, jakou si vyrobila krabici na dopisy od dárců, krásně polepenou samolepkami a převázanou červenou stužkou. To je těch dopisů tolik? Požádal jsem o svolení a podíval se – na dně se krčily dva... Při pohledu na vánoční kreslené motivy a přání psané rukou sice pěkně vypsanou, ale rukopisně rozběhlou mě napadlo pár tipů pro dárcy:

- 1) měli by vědět, že když napíšou, děti si dopisů velmi váží a mají z nich radost,
- 2) měli by psát zásadně na počítači – je to sice méně osobní, ale dětem to umožní dopisy aspoň slabikovat; rukopis prostě nerozluští,
- 3) spíše než abstraktní vánoční kresba je možná vhodnější krajina, obrázek města, fotografie... něco, co dětem přiblíží naši zemi, prostředí, rodinu...

Zpátky do domu I.N. Network jsme se vraceli již notně znaveni, viz poslední foto... Po příchodu na pokoj jsme vzali zavděk vodorovným uložením a když Petr tvrdě usnul, pochopil jsem, můj milý deníčku, že dneska to budu muset vzít za něj ☺ .

...až posud z Jarkova deníčku... foto nahoře je z cesty autem zpět do střediska....